

Додаток 4 до протоколу № 14 (43)
від 22.08.2023

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ УЗГОДЖЕНИХ (СПІЛЬНИХ) ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ МІЖ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НАУКОВИМИ УСТАНОВАМИ) НА ТРЕТЬОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Проект Методичних рекомендацій щодо формування та реалізації узгоджених (спільних) освітньо-наукових програм між закладами вищої освіти (науковими установами) на третьому рівні вищої освіти	Пропоновані зміни	Аргументація Національного агентства
1. Методичні рекомендації щодо формування та реалізації узгоджених (спільних) освітньо-наукових програм (далі - спільна програма) між закладами вищої освіти (науковими установами) на третьому рівні вищої освіти (далі – Методичні рекомендації) визначають порядок формування, затвердження, акредитації та реалізації спільних програм для	1. Методичні рекомендації щодо формування та реалізації узгоджених (спільних) освітньо-наукових програм (далі - спільна програма) між закладами вищої освіти (науковими установами) на третьому рівні вищої освіти (далі – Методичні рекомендації) визначають <i>рекомендований</i> порядок формування, затвердження та реалізації спільних програм для провадження освітньої діяльності у	Пропонуємо вилучити визначення методичними рекомендаціями порядку акредитації, оскільки порядок акредитації освітніх програм згідно абзацу другого ч.1 ст. 25 Закону України «Про вищу освіту» особливості акредитації узгоджених між закладами вищої освіти, у тому числі іноземними, освітніх програм та освітніх програм більше ніж за однією спеціальністю визначаються Положенням про акредитацію освітніх програм.

<p>провадження освітньої діяльності у сфері підготовки здобувачів ступеня доктора філософії між закладами вищої освіти (науковими установами).</p>	<p>сфері підготовки здобувачів ступеня доктора філософії між закладами вищої освіти (науковими установами).</p>	<p>Методичні рекомендації не можуть носити характеру нормативно-правового акта.</p>
<p>2. Метою утворення спільних програм є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - удосконалення освітньої та науково-дослідної компонентів на третьому рівні вищої освіти за рахунок використання матеріально-технічної та лабораторної бази партнерів; - впровадження інноваційних форм і методів підготовки відповідно до національних та міжнародних вимог та стандартів вищої освіти; - формування дослідницьких тематичних мереж для проведення наукових досліджень за пріоритетними напрямками в поєднанні з сучасними формами освітньої діяльності; - утворення разових спеціалізованих вчених рад за участі представників партнерських інституцій; 	<p><i>2. Метою утворення узгоджених освітніх програм є провадження закладами вищої освіти спільної освітньої діяльності з українськими та іноземними закладами освіти.</i></p> <p><i>Завданнями утворення спільних програм є:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - удосконалення освітньої та науково-дослідної компонентів на третьому рівні вищої освіти за рахунок використання матеріально-технічної та лабораторної бази партнерів; - впровадження інноваційних форм і методів підготовки відповідно до національних та міжнародних вимог та стандартів вищої освіти; - формування дослідницьких мереж для проведення наукових досліджень за пріоритетними напрямками в поєднанні з сучасними формами освітньої діяльності; 	<p>Метою може бути провадження спільної діяльності закладів вищої освіти із українськими та іноземними ЗВО, виходячи зі змісту ч.5 ст. 27 Закону України «Про вищу освіту». Тому перший абзац пропонуємо сформулювати у відповідності до Закону.</p> <p>Сформульована у Проєкті мета є завданнями створення спільних програм. Окрім того, нез'ясованим залишається звуження освітньої і наукової діяльності формуванням дослідницьких тематичних мереж. Пропонуємо виключити з тексту термін «тематичні».</p>

<p>Інтернаціоналізація освітньої та наукової діяльності; Налагодження регіональної співпраці між закладами вищої освіти (науковими установами).</p>	<p>- утворення разових спеціалізованих вчених рад за участі представників партнерських інституцій; Інтернаціоналізація освітньої та наукової діяльності; Налагодження регіональної співпраці між закладами вищої освіти (науковими установами).</p>	
<p>3. Методичні рекомендації розроблені відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової</p>	<p>3. Методичні рекомендації розроблені <i>у відповідності</i> до Закону України «Про вищу освіту», Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії,</p>	<p>Ці методичні рекомендації прямо не передбачені жодним нормативним актом із вказаних у пункті 3, тому доцільніше використовувати форму «у відповідності», оскільки вони базуються на вказаних актах та впливають із їх змісту. Маємо пропозицію не вказувати чинну редакцію Положення про акредитацію освітніх програм за якими здійснюють підготовку здобувачі вищої освіти, оскільки вона не містить жодних норм щодо методичних рекомендацій. Наступна редакція згідно Закону України «Про вищу освіту» повинна містити ці положення та визначати особливості акредитації спільних (узгоджених) освітніх програм).</p>

<p>спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, Положення про акредитацію освітніх програм, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 року № 977 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 р. за № 880/33851.</p>	<p>затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, <i>актів центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки.</i></p>	
<p>4. Заклади вищої освіти (наукові установи) можуть провадити освітню діяльність спільно з українськими та іноземними закладами вищої освіти (науковими установами) за спільними програмами.</p>	<p><i>Без змін</i></p>	
<p>5. Спільна програма на третьому рівні вищої освіти – єдиний комплекс освітніх (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо) та наукових (проведення наукового</p>	<p>5. Спільна програма на третьому рівні вищої освіти – єдиний комплекс освітніх (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо) та наукових (проведення <i>наукових досліджень</i>, написання</p>	<p>Пропозиція полягає у тому, аби використовувати перелік орієнтовних наукових компонентів у множині за прикладом освітніх компонентів, формулювання яких відповідає Закону України «Про вищу освіту».</p>

<p>дослідження, написання наукових публікацій, виступи на конференціях тощо) компонентів, спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, підготовки та публічного захисту дисертації, що дає право на отримання визначеної кваліфікації.</p>	<p>наукових публікацій, <i>участь у конференціях тощо</i>) компонентів, спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, підготовки та публічного захисту дисертації, що дає право на отримання визначеної кваліфікації.</p>	
<p>6. Обсяг освітньої складової спільної освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин, у тому числі рекомендований обсяг аудиторного навантаження становить 25-40 %.</p>	<p>6. <i>Обсяг освітньої складової спільної освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин</i></p>	<p>Абзацом 3 частини першої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» визначено Обсяг освітньої складової ОНП доктора філософії складає 30-60 кредитів ЄКТС. Однак, рекомендований обсяг аудиторного навантаження нічим не регламентовано. Крім того, підпункт 3.3. European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes визначає, що діапазон кредитів для спільних докторських програм не визначено.</p>
<p>7. Спільна освітньо-наукова програма аспірантури має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття здобувачем вищої освіти таких компетентностей відповідно до</p>	<p><i>7. Спільна освітньо-наукова програма на третьому рівні вищої освіти має відповідати включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття здобувачем вищої освіти компетентностей що відповідають 8 рівню Національної рамки кваліфікацій</i></p>	<p>Документ стосується формування та реалізації освітніх програм на третьому рівні вищої освіти, а не аспірантури. Додатково зазначимо, що зміст пункту не відповідає 8 рівню Національної рамки кваліфікацій та 3 рівня Загальної Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.</p>

<p>Національної кваліфікацій:</p> <p>- здобуття глибинних знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) здобувач проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;</p> <p>- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;</p>	<p><i>та третьому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.</i></p>	
---	--	--

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних

<p>наукових текстів з відповідної спеціальності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти.</p>		
<p>8. Спільна програма запроваджується згідно з Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266), на рівнях вищої освіти в межах ліцензії на провадження освітньої діяльності з дотриманням вимог відповідних стандартів вищої освіти.</p>		
<p>9. Обов'язковою умовою утворення спільної програми є наявність ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому рівні вищої освіти в обох закладах вищої освіти (наукових установ). Така програма реалізується як за</p>	<p><i>9. Обов'язковою умовою утворення спільної програми є наявність права на провадження освітньої діяльності в обох закладах вищої освіти чи наукових установах (для українських – наявність ліцензії) на третьому рівні вищої освіти. Спільною може бути освітня програма, що передбачає</i></p>	<p>Законодавство України не містить поняття нерегульованої або регульованої спеціальності. Окрім того, іноземні ЗВО та наукові установи можуть мати інші форми дозвільних документів (окрім ліцензій) на провадження освітньої діяльності.</p>

<p>нерегульованими так і за регульованими спеціальностями.</p>	<p><i>присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.</i></p>	
<p>10. Ініціаторами запровадження спільної освітньо-наукової програми можуть бути факультети / навчально-наукові інститути / відділи. Процес проектування нової програми передбачає укладання договору про співробітництво та організацію взаємовідносин між закладами вищої освіти (науковими установами) в частині реалізації спільної програми (далі – Договір). Договір повинен передбачати права та обов'язки сторін, які його укладають, відповідальність сторін та вирішення суперечок, які можуть виникнути при такому Договорі.</p>	<p>10. Процес проектування нової програми передбачає укладання договору про співробітництво та організацію взаємовідносин між закладами вищої освіти (науковими установами) в частині реалізації спільної програми (далі – Договір). Договір має передбачати, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - назву освітньої програми, спеціальності, галузь знань; - права та обов'язки сторін, які його укладають; - відповідальність сторін та вирішення спорів; - координація та обов'язки залучених партнерів щодо управління та фінансової організації (включаючи фінансування, участь у витратах і доходах тощо); - процедури вступу та відбору здобувачів вищої освіти; 	<p>Пропонуємо уникати обмеження переліку ініціаторів запровадження спільної освітньо-наукової програми. Змість пункту 10 доповнено згідно рекомендацій пп. 1.3 European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних (наукових) працівників; - правила проведення іспитів, методи оцінювання здобувачів, визнання кредитів і процедури присудження ступенів у консорціумі. 	
<p>11. Після укладання Договору, спільним рішенням вчених рад закладів вищої освіти (наукових установ) визначається склад робочої групи спільної програми, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, мають освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідну освітньо-науковій програмі та працюють в одному із закладів вищої освіти за основним місцем роботи. Зміст та структура спільної програми визначаються відповідно до вимог законодавства та внутрішніх нормативних актів закладів вищої освіти (наукових установ), які реалізують таку програму.</p>	<p><i>Без змін</i></p>	
<p>12. Відповідно до спільної програми розробляється</p>	<p><i>Без змін</i></p>	

<p>навчальний план, який затверджується спільним рішенням вчених рад закладів вищої освіти (наукових установ) в установленому порядку.</p>		
<p>13. Затверджена спільним рішенням вчених рад закладів вищої освіти (наукових установ) спільна програма вводиться в дію спільним наказом керівників цих закладів та у встановленому порядку вноситься відповідальною особою до переліку спільних освітніх програм закладу вищої освіти (наукової установи) в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (далі – ЄДЕБО).</p>	<p><i>Без змін</i></p>	
<p>14. Модуль ЄДЕБО «Спільні освітні програми» включає освітньо-наукову програму з одним ІД, що використовується не менше двома закладами вищої освіти (науковими установами) – партнерами для підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у сфері вищої освіти.</p>	<p><i>Без змін</i></p>	

<p>Спільна програма відображається у кабінетах обох закладів вищої освіти (наукових установ).</p>		
<p>15. Набір здобувачів ступеня доктора філософії на підготовку за спільною програмою здійснюється відповідно до Правил прийому кожного окремого закладу вищої освіти (наукової установи).</p>	<p>15. Правила прийому здобувачів ступеня доктора філософії на підготовку за спільною програмою узгоджуються між закладами-партнерами з урахуванням Договору, та мають містити однакові умови для вступників. Передбачені вимоги для вступу і процедури відбору повинні відповідати рівню програми та галузі знань /спеціальності, у межах якої програму розроблено.</p>	<p>Пропозиція згідно пп.1.3, 4.1 European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes</p>
<p>17. Акредитація спільної програми здійснюється в передбаченому законодавством порядку. Оплата послуг за проведення акредитаційної експертизи визначається у Договорі.</p>	<p><i>Без змін</i></p>	<p>Пункт 17 пропонується вважати пунктом 16 з подальшою заміною нумерації пунктів.</p>
<p>18. Адміністративне управління спільної програми відбувається окремо у кожному закладі – партнері, академічне управління здійснює її гарант.</p>	<p><i>17. Управління спільною програмою здійснюється окремо кожним закладом (установою) – партнером з урахуванням умов Договору.</i></p>	<p>У чинному законодавстві відсутній термін адміністративне та академічне управління.</p>

	<p><i>Керівництво програмою здійснює її гарант.</i></p>	
<p>19. Якщо здобувач виконав спільну програму, разова рада утворюється в закладі, в якому відбувалася підготовка, із можливим залученням як голови та/або рецензента особи, що за основним місцем роботи працює науковопедагогічним або науковим працівником закладу партнера.</p>	<p><i>18. Якщо здобувач виконав акредитовану освітньо-наукову програму, окремі елементи якої забезпечуються іншим закладом (установою)-партнером, разова рада утворюється в закладі, в якому вона виконувалася, із можливим залученням як рецензента особи, що за основним місцем роботи працює науково-педагогічним або науковим працівником закладу, який забезпечував окремі елементи освітньо-наукової програми, за умови дотримання інших вимог до рецензента, встановлених чинним законодавством.</i></p> <p><i>У разі коли підготовка здобувача здійснювалася за акредитованою освітньо-науковою програмою відповідно до договору між вітчизняним та іноземним закладами (установами), разова рада може утворюватися на базі одного із зазначених закладів (установ). У разі коли разова рада утворюється на базі вітчизняного</i></p>	<p>Пропонується нова редакція згідно пункту 4 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 №44.</p>

	<p>закладу, утворення такої ради здійснюється відповідно до чинного законодавства України Працівник іноземного закладу (установи), що був стороною Договору, може бути рецензентом за умови дотримання інших вимог до рецензента, встановлених чинним законодавством України.</p> <p>У разі проведення атестації здобувача в іноземному закладі разова рада утворюється відповідно до законодавства іноземної держави.</p>	
<p>20. Офіційний опонент повинен бути науково-педагогічним або науковим працівником і не працювати у закладі, в якому утворена разова спеціалізована вчена рада, та не працювати в закладі-партнері.</p>	<p><i>19 Призначення офіційного опонента здійснюється у відповідності до законодавства України.</i></p>	<p>Пропонується привести у відповідність змісту Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 №44.</p>